

Archiefvormer : Bisdom van Antwerpen, bewaard in het Rijksarchief te Beveren.

Afmeting 19 x14,5 cm. Handschrift op papier. Middelnederlands.

Transcriptie Jef Van den Bergh, december 2017.

Noot : de handgeschreven tekst wordt lijn per lijn weergegeven. De transcriptie is letter per letter, al werd soms een afgekort woord aangevuld.

Anno Domini Duijsent CCCCC.LXL

[1590]

**Reghel ofte Statuten
voor de Meestersse van de
Infirmarie
des beginhofs van handtwerpen.**

folio 2

het eeirte Capittel

Soo haest de meestersse van de Infirmarie ghecosen is, op de manier als te lesen is aen het io Capittel der meesterssen Reghel als dan wordt sy door de drij meesterssen in de Infirmarie gheleydt ende al daer ingestelt, ende door de hofmeestersse worden haer alle de sleutels over ghelevert, ende aen alle de krancken ende kostghangeren bevolen te ghehoorsamen als haere overste ende meestersse van desen huijse.

Item wordt met den eeirsten haer overghelevert bij inventaris de twee Regels ofte statuten van de Infirmarie met alle de andere boecken en brieven, contant gelt, lijnwaet, silver, tin en coper het gene sij sal verandtworden. Oock alle het gene sij van haere meubelen inbrenghet sal oock bij inventaris opgheschreven sijn, om naermael alle rusie te verhoeden.

het tweede Capittel

Als dese meestersse nu tot desen swaren last ende moeilijck officie bequaem ghevonden, ghecosen ende inghesteldt is soo sal sij haer selven gheheel aen godt opdraghen, vraghende van hem oodtmoedelijck alle daghen om raet, wijsheijdt, bijstandt ende voorsichticheijdt. voorsichticheijdt : doorzicht, bedachtzaamheid
Eens deels om haere arme ofte ghebreckelijcke

kinderen met een moederlijke liefde ende saechtmoedigheid te regeren, de selve met een goet exempel voorgaende, haer beweghende ende vermanende tot een volmaecte liefde onder malcanderen. Ten anderen dat godt haer wildt voorsichtelijck bestieren om het regeren van alle de tijdelijcke goederen, haer aftreckende van ijdele gelorie ende alle menselijcke eere, niet anders trachtende als door de oodtmoedigheid in godt te leven.

folio 3

het Derde Capittel

Om nu voor al in desen godtshuijse den vrede ende eenalghemeijne liefde te bewaren, soo en sal dese meestersse hier gheen verkisinghe nemen, aen de eene niet meerder voordeel nochte vrinschap als de andere doen ende hier in soo moeten de kostghangeren ghelijcke sijn met de krancken, oock in spijs en dranck eenderleij, sonder uijt nemen van personen, ten waere de reden ander toe liet ende verheijste.

het Vierde Capittel

Item soo sal dese meestersse nerstich toesien ende sorghe draghen met wie haere huijsgenoten converceren, handelen ofte spreken, waer in sij sal doen ende voorts ghaen volghens het veertiende capittel van den Regel ende statuten der meesterssen van desen hove.

converseren: omgaan met, verkeren

het Vijfde Capittel

Item in het bestraffen over de fouten der ondersaten sal de meestersse voersichtelijck oock discretelijck handelen sonder passie te ghebruijcken, niet met coleer oft gramschap overvallen, maer als uijt medelijden ende liefde met een besondere saechtmoedigheid

door goede reden haer vermanen, bequamer in stilte, als in presentie van andere, volghens het sevenste Capittel der meesterssen Regel, ten waer over publieke fouten, als dan sal men oock aensien, bequamen tijt en plaats, ende het selve straffen naer recht en behooren maer soo wanneer iemandt groote fouten beghaen hadde, als dan sal dese meestersse de andere drij meesterssen daer over roepen om als dan te doen volghens het achtste ende dertiende capittel der meesterssen Regel.

folio 4

het sesde Capittel

Noch is haer bevolen goede sorghe te draghen tot allen behoerlijcken noodtruft, als een rechte huijsmoeder toestaat te doen, besonder voir de krancken, soo voor kleederen, lijnwaet ende andere noodigheden, oock van vier, licht, spijs en dranck, dat alles met een behoorelijcke discretie naer ouder ghewoonte.

Boven al soo sal dese meestersse als een barmhertighe ende goedertieren moeder ghehouden sijn de siecken binnen desen huijse dickmael te besoecken, de selve met suete en vrindelijcke woorden troosten, haer vermanende tot de deught van lijden, volghens den wille godts ende welbehaghen van Jesus haeren bruijdegom, ten waere door behalijcke siecte tselve nie gheraden was. Nochtans sullen de selve van alle noodighe hulpe als Doctoer, medecijnen, bequame spijsen en alles wat behoorelijck is besorght worden naer gheleghentheijt van swacke menschen ende besonderlijck van neerstigen ende goeden dinst.

behalicheit : besmettelijkheid

het sevenste Capittel

Item soo is de meestersse ghehouden neerstich te letten ende besorghen alle behoorelijcken

reparatie, soo aen desen huijse als aen alle andere panden die de Infirmarie aenghaen soo buijten als binnen de stadt, waer om sij ghehouden sijn sal alle drij iaren met den rentmeester ende iemandt des verstaende de pachthoeven te visiteren om alles in tijts te repareren eer de selve tot grooten costen coomen te vervallen.

het Achtste Capittel

Item de meestersse en sal gheene onnodighe costen moghen doen, waer in merckelijcke somme soude gheconsumeert worden sonder den raet van de drij andere meesterssen, waer over een ghelijcke

folio 5

resolutie sal gheschieden, welcke resolutie op de manuael sal ggeschreven worden. Item de meestersse sal alnoch ghehouden sijn op te schrijven wanneer iemandt voor krancken ontfanghen is, ende wanneer iemandt ghestorven is, oock bij memorie aenteeckenen alle het geen datter comt over te blijven van de meubelen en andersins. Ityem alle testamenten en legaten die de Infirmarie ghemaectt worden moeten opgeschreven worden, ende hoedanighe lasten daer door verbonden sijn.

het Negenste Capittel

Dese meestersse der Infirmarie sal trachten soo veel binnen haeren huijse te blijven als het moghelijck sijn can, ende niet andersuijt sijn dan alst noodigh is uijt kracht van haer officie, nochtans is sij ghehouden soo danighe kennisse te hebben van alle gheleghentheyte der goederen ende incomsten als haer eijghen toecomende. Item soo en magh dese meestersse aen haere vrinden gheen onderstandt doen tot eenighen last van desen huijse, nochte

nochte : nochtans

welc hier tot belastinghe aenhouden, het gene sij mach doen van haer eighen goedt.

het Tienste Capittel

Noch sal de meestersse besorghen dat de Regels van de Infirmariekinderen wel onderhouden sullen worden, ende besonderlijck in de krancken te vermanen tot de danckbaerheijdt van haere weldaenders tot welcken eijnde dat het daghelijcx ghebedt in de capelle met alle stilte ende godtvruchtigheijdt sal geschieden.

Item soo sal de meestersse ghehouden sijn op den paesch avont, sinxen en alderheijlighen avont den Regel van de krancken in de capelle voor te lesen, haer vermaenende tot beter onderhouden

folio 6

uijt kracht van haere obligatie. Naer dat den Reghel sal ghelesen sijn, soo sullen de costghangeren tot de capelle alle gheroepen worden, als wanneer de meestersse eeirst haer schuldt sal spreken, waernae de andere ieder in besonder vervolghens haeren ouderdom met oodtmoedigheijdt volghen sullen ghelijck in de conventen.

het Elfste Capittel

Item dese meestersse moet sorghen draeghen ende verantwoordt voor alle de gene die binnen haeren huijse wonene, die sij oock orlof gheeft om uijt eten te ghaen ende andersins alles op de selve maniere als de drij meesterssen gheven aen de ghemeijnte van desen hove, volghens de statuten ende ghemeijnen grooten Reghel. Ende soo het ghebeurde dat den parochiaen met de drij meesterssen, sieck, buijten ofte belet waeren, dan moet de ghemeente van dese hove al hier comen orelof vraghen als sijnde de vierde dienende meestersse van desen hove, als blijkt aen het vijfde,

neghenste, tiende, dertiende en vijftiende
Capittel van der meesterssen Regel.
Item het is oock noodtsaeckelijck dat dese
meestersse een copije van der meesterssen
Reghel heeft om dier wille sij gheheel aen
den selven mede verbonden is soo voor
haer selven int besonder, als om haere
ghemeente binnen haeren huijse daer nae
te regeren, ghelijck hier menichmael in
desen Reghel van der meesterssen Reghel
gheseijdt wordt die haer tot den selven
wijsende ende seyden is, alle de welcke
sorghvuldelijck moeten bewaert ende
opghesloten worden.

folio 7

het Twelfste Capittel

Wat aengaet het logeren der buijten Begijnkens
die sal men gheven slapen, vier,
licht en drinckebier, alles naer ouder
ghewoonte, behalven nochtans dat men
de meesterssen van andere Begijnhoven
de beste plaetse al besorghen ende met
een besonder eere sal onthaelen, ter
discretie van dese meestersse.